

בחינת הגמר במסלול העיוני 12497

בחינת הגמר במסלול העיוני מסכמת את הידע ההיסטורי והמתודולוגי שצברתם במהלך לימודיכם בתוכנית. הבחינה, שמתכונתה שיחה בת 45 דקות עד שעה בין הסטודנט.ית לשני חברי סגל התוכנית, תתקיים בקמפוס האו"פ ברעננה במועדים קבועים, עד שני מועדים בסמסטר. תלמידי חו"ל יוכלו להיבחן בזום.

לקראת השיחה בחרו 3 (שלושה) פריטים מאלה המופיעים בעמ' 2-3 להלן: פריט אחד לפחות מהחלק הכללי, ואחד לפחות מהחלק התחומי (היסטוריה רב-תרבותית; היסטוריה של עם ישראל; היסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה); פריט אחד מהשלושה יהיה באנגלית.

בעמוד 3 להלן תמצאו רשימת **שאלות מנחות** שישמשו אתכם להכנה לפגישה, ויהיו בסיס השיחה. תוכלו להביא לפגישה **סיכומים** שכתבתם; כמו כן, הכינו **ציטוטים** קצרים להוכחת דבריכם.

ניתן להירשם לבחינה לאחר סיום בהצלחה:

את שלושת קורסי החובה "היסטוריה, חברה ומדעי החברה א" 12400; "היסטוריה, חברה ומדעי החברה ב" 12401; קורס החובה המתודולוגי ("גישות אנתרופולוגיות וסוציולוגיות לחקר התרבות" 14204; או אחד מקורסי הבחירה המאושרים ללימוד כקורס החובה המתודולוגי). שבעה קורסי בחירה לפחות. שתי עבודות סמינריות.

הירשמו לבחינה (כרישום לקורס) בתקופת ההרשמה לסמסטר שבו תרצו להיבחן. עדכנו אותנו במייל:

History_department@openu.ac.il

מועד י הבחינה.ות יישלחו אליכם לאחר תום תקופת ההרשמה לסמסטר.

עד חודש לפני המפגש שלחו את רשימת הפריטים לד"ר יונית עפרון (yonief@openu.ac.il).

לאחר הפגישה ייקבע **ציון** הבחינה על ידי חברי הסגל שנכחו במפגש.

בברכת הצלחה,

צוות התוכנית

פריטי הקריאה לחלק הכללי:

בלוך, מארק, אפולוגיה על ההיסטוריה או מקצועו של ההיסטוריון, תרגום: צביה זמירי, מוסד ביאליק 2002 (1949).

אנדרסון, בנדיקט, קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה, תרגום: דן דאור, האוניברסיטה הפתוחה, תל-אביב 1999 (1983).

Elias, Norbert, *The Civilizing Process: Sociological and Psychogenetic Investigations*, Blackwell, Oxford UK, 2000 (1939).

McNeill, William 1991. *The Rise of the West: A History of the Human Community*, University of Chicago Press, Chicago (1963).

Wiesner-Hanks, Merry E., *Gender in History*, Blackwell, Malden Mass 2011 (2001).

פריטי הקריאה לחלק התחומי:

היסטוריה רב-תרבותית:

ארנדט, חנה, יסודות הטוטליטריות, תרגום: עדית זרטל, הקיבוץ המאוחד, בני ברק 2010 (1973).
מילר, פרגוס, הרפובליקה הרומית בראי ההגות המדינית, תרגום: עליית קרפ, ירושלים 2012.
שטרנהל, זאב, אנטי נאורות: מהמאה ה-18 עד המלחמה הקרה, תרגום: רפי קינן, תל-אביב 2016.

Geary, Patrick. *The Myth of Nations: The Medieval Origins of Europe*, Princeton University Press, New Jersey 2001.

Israel, Jonathan, *A Revolution of the Mind: Radical Enlightenment and the Intellectual Origins of Modern Democracy*, Princeton University Press, New Jersey 2011.

היסטוריה של עם ישראל:

כהן, מרק ר', בצל הסהר והצלב: היהודים בימי הביניים, תרגום: מיכל סלע, חיפה 2001 (1994).
רפפורט-אלברט, עדה, חסידים ושבתאים, אנשים ונשים, ירושלים 2014.
שפירא, אניטה, חרב היונה: הציונות והכוח 1881-1948, עם עובד, תל אביב 1992.

Himmelfarb, Martha, *The Apocalypse: A Brief History*, Wiley-Blackwell, New Jersey 2010.

Moss, Kenneth, *Jewish Renaissance in the Russian Revolution*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 2009.

Zerubavel, Yael. *Recovered Roots: Collective Memory and the Making of Israeli National Tradition*, University of Chicago Press, 1997.

היסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה:

גירץ, קליפורד, **עיונים באסלאם: התפתחות דתית במרוקו ובאינדונזיה**, תרגום: נעם רחמילביץ', רסלינג, תל אביב 2007 (1968).

חוראני, אלברט, **היסטוריה של העמים הערביים**, תרגום: דן סגיר, דביר, תל אביב 1996 (1991).

סעיד, אדוארד, **אוריינטליזם**, תרגום: עתליה זילבר, עם עובד, תל אביב 2000 (1978).

גירץ, קליפורד, **עיונים באסלאם: התפתחות דתית במרוקו ובאינדונזיה**, תרגום: נעם רחמילביץ', רסלינג, תל אביב 2007 (1968).

Ahmed, Leila. *Women and Gender in Islam: Historical Roots of a Modern Debate*, Yale University Press, 1992.

Gelvin, James L., *The Modern Middle East: A History*, New York: Oxford University Press, 2020.

Green, Nile. *Global Islam*, New York: Oxford University Press, 2020.

שאלות מנחות, לכל פריט בנפרד:

1. מיהו/י כותב/ת המחקר? מהו תחום מחקרו/ה?
מהי / מהן הגישות ההיסטוריוגרפיות שבאמצעותן הוא / היא חוקרים (היסטוריה אינטלקטואלית, חברתית, וכד')? מהם ההקשרים ההיסטוריים של כתיבת המחקר?
2. מהן הטענות המרכזיות שמעלה הכותב/ת במחקר?
3. על מה מבסס/ת הכותב/ת את טענותיו/ה?
התייחסו הן למקורות והן לשיטות המחקר והגישות בהן נוקט/ת הכותב/ת.
4. מהו ייחודו של המחקר?
האם הנושא נחקר בעבר? האם מקורותיו, היקפו ושיטותיו ייחודיים? כיצד מגדיר/ה הכותב/ת את גבולות התחום הנחקר? ומהי תרומת החיבור לתחום ההיסטורי הנחקר?
5. הצגת דעה אישית ומנומקת על המחקר.
האם הטענות משכנעות? האם המסקנות מבוססות? האם שיטת המחקר מהימנה? מהן נקודות החוזק של המחקר ומהן נקודות התורפה שלו?
6. קשרו בין טענות המחקר לתכני הקורסים שלמדתם; הביאו דוגמאות מהנושאים שלמדתם במרוצת לימודיכם בתוכנית.

* צטטו קטעים קצרים (בלבד) מן הפריט כדי להדגים את טענותיכם.

* דיון אקדמי מעמיק מתייחס גם לקשיים וללבטים. כך, כחלק מן התהליך, אם ישנם קשיים ולבטים (כהגדרת דיסציפלינה, ייחוד חיבור וכדומה) – שקפו זאת בתשובתיכם.

בהצלחה! צוות התוכנית